

swine production. *Springer Nature*. 2019. 9 (1).

3. Власенко В.М., Тихонюк Л.А. Хірургія у свинарстві та вівчарстві. К.: Урожай, 1998. 320 с.

---

УДК: 619:618 (075.8). 177.637.12.05

**ЗАХАРОВ Андрій** здобувач вищої освіти VI курсу спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **ЗАХАРОВА Тетяна**, кандидат в. наук, доцент

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський, Україна

## **ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ СХЕМ ЛІКУВАННЯ КОРІВ З ПЕРСИСТЕНТНИМ ЖОВТИМ ТІЛОМ ЯЄЧНИКА**

**Анотація.** В роботі наведені результати комплексного лікування корів за персистенції жовтого тіла яєчника. Внутрішньоартеріальне введення броестрофану та доцитулу на фоні серотерапії спричиняє активну лютеолітичну дію, ефективно відновлює статеву циклічність та покращує заплідненість корів після проведеного лікування.

Через значне поширення неплідності господарства регіону зазнають значних збитків внаслідок недоотримання тваринницької продукції і приплоду, витрат на годівлю, утримання, лікування та багаторазові безрезультативні осіменіння неплідних корів і телиць. Досить поширеною у корів виявилася патологія яєчників, пов'язана із персистенцією жовтого тіла.

**Метою досліджень було:** підвищення ефективності лікування корів з персистентним жовтим тілом яєчника, розробити рекомендації щодо використання апробованих методів терапії корів з персистентним жовтим тілом яєчника.

**Матеріалом для досліджень були** корови української молочної чорно-рябої, симентальської та української червоної молочної породи, які належали трьом господарствам Хмельницької області. Середній вік тварин – 3,5 років, молочна продуктивність – 4,5 тис. кг. Протягом 2022-2024 років шляхом акушерської та гінекологічної диспансеризації було досліджено та проліковано 68 корів з діагнозом персистентне жовте тіло яєчника.

З метою відновлення функції уражених яєчників, стимуляції та синхронізації стадії збудження статевого циклу у корів, були науково обґрунтовані та розроблені комплексні схеми обробки самиць, апробовані регіональні методи введення препаратів, визначені їх комбінації та дози. Лікування корів дослідних груп проводили згідно схем клінічного досліджу.

Корів з персистентним жовтим тілом яєчника розділили на 4 групи. Тваринам 1-ї дослідної групи (Д1) після трансректального обстеження та масажу яєчників і матки застосували броестрофан в дозі 2 мл внутрішньом'язово. Коровам 2-ї дослідної групи (Д2) після масажу геніталій внутрішньом'язово ін'єктували 2 мл броестрофану та 10 мл доцитулу, а 3-ї дослідної групи (Д3) – броестрофан в дозі 1 мл поєднаного з 5 мл доцитулу вводили у внутрішню

здухвинну артерію (за І.П. Ліповцевим). Тварин 4-ї дослідної групи (Д4) тричі з інтервалом 72 год. обробляли гемостимулюючою сироваткою (ГСС) власного виробництва в наростаючих дозах – 20 мл, 25 мл, 30 мл. Дана методика відома як метод приготування видонеспецифічної сироватки за методом Н.Г. Беленького. Крім того на 7-й день в/м'язово вводили 2 мл броестрофану.

**Результати досліджень.** Слід відзначити, що незалежно від методу введення даних препаратів частка корів, які відновили статеву циклічність була однаковою – 75 %. Покращення показників лікування корів за персистентного жовтого тіла яєчника в даних дослідних групах можна пояснити синергічною дією броестрофану та доцитолу. Установлено, що попередня трьохразова обробка корів ГСС суттєво не впливає на відновлення їх статевої циклічності (на лютеолітичний ефект броестрофану), проте істотно підвищує заплідненість дослідних корів, що можна пояснити стимулюючою дією біостимулятора на фолікулогенез. Так, заплідненість та частка тільних корів у групі Д4 була відповідно на 14,2 % і 14,6 % вищою, ніж у групі Д1.

Отримані дані дають підстави припустити, що запропонована серотерапія, володіючи загальностимулюючою дією на організм, активує обмінні процеси та в значній мірі позитивно впливає на механізм нейрогуморальної регуляції статевого циклу в напрямку його нормалізації, сприяє відновленню функції гіпоталамо-гіпофізарно-оваріально-маткової системи корів.

**Висновки.** Таким чином, аналіз результатів досліджень, дозволяє зробити такі узагальнення:

- для відновлення статевої циклічності у корів за персистентного жовтого тіла яєчника доцільно використовувати комплексне введення броестрофану та доцитолу;

- регіонарне введення броестрофану та доцитолу (у внутрішню здухвинну артерію за І.П. Ліповцевим) є цілковито безпечним та раціональним методом, дозволяє вдвічі зменшити дози препаратів та досягнути вищих клініко-економічних показників, у порівнянні з їх внутрішньом'язовим введенням;

- застосування гемостимулюючої сироватки в наростаючих дозах з інтервалом 72 год. коровам з персистентним жовтим тілом підвищує лютеолітичну ефективність броестрофану та покращує їх заплідненість після проведеного лютеозісу.

Найкращі економічні показники при застосуванні розроблених лікувальних схем, виявилися у третій дослідній групі, де проводили внутрішньоартеріальне введення препаратів. Затрати на лікування тут виявилися найнижчими, а економічна ефективність на одну гривню затрат перевищувала таку у першій групі корів у 2,0 рази, у другій групі - у 1,8 рази, у четвертій групі - у 1,3 рази.

Отримані дані дають підстави припустити, що запропонована серотерапія, володіючи загальностимулюючою дією на організм, активує обмінні процеси та в значній мірі позитивно впливає на механізм нейрогуморальної регуляції статевого циклу в напрямку його нормалізації, сприяє відновленню функції гіпоталамо-гіпофізарно-оваріально-маткової системи корів.